

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

КУРСОВА РОБОТА
з методики навчання англійської мови
на тему: «Планування уроків англійської мови в 10 класі»

студентки групи **СОа 16-19**

факультету германської філології

освітньої програми «Іноземні мови
та літератури, методика навчання іноземних мов
і зарубіжної літератури (англійська мова
і друга західноєвропейська мова)»

за спеціальністю 014 Середня освіта

Рожко Анастасії Сергіївни

Науковий керівник:

канд. пед. н., доц. Устименко О. М.

Члени комісії:

_____ Борецька Г. Е.

(підпис)

_____ Кузьменко Ю. В.

(підпис)

_____ Устименко О. М.

(підпис)

Національні шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	6
1.1. Психологічні передумови ефективного планування уроків англійської мови в старшій школі.....	6
1.2. Вимоги до сучасного уроку англійської мови в старшій школі.....	10
РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В 10 КЛАСІ	15
2.1. Вивчення та узагальнення практичного досвіду організації та проведення уроків англійської мови в старшій школі.....	15
2.2. Плани-конспекти уроків англійської мови в 10 класі.....	20
ВИСНОВКИ	35
РЕЗЮМЕ	37
SUMMARY	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	39

ВСТУП

Актуальність. Основна мета викладання англійської мови в школах полягає в тому, щоб допомогти учням розвинути комунікативну компетентність, що є важливою передумовою для вивчення іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування та інтеграції в сучасному світі. Отже, головною метою навчально-виховного процесу є створення сприятливих умов для розвитку критичного мислення, рефлексії, психології досягнень та навичок саморозвитку. Питанням планування уроків займалися такі науковці: Пассов Ю. І., Рогова Г. В., Бабанський Ю.К., Гапонова С. В., Скляренко Н. К. та ін.

Компоненти плану уроку визначають мету проведення уроку, описують дії вчителя та учнів під час уроку (різні методи роботи, які використовуються вчителем), розподіл часу на різні етапи уроку та характеристики групи. Ця інформація допомагає передбачити можливі проблеми та спробувати їх запобігти.

План-конспект уроку (поурочний план) є **обов'язковим** робочим документом вчителя, який адміністрація школи може попросити на перевірку. Поурочні плани пишуться на основі календарно-тематичного планування, у якому розписано кількість уроків на семестр або рік, матеріал поділено на теми, що відповідають навчальній програмі, затвердженій Міністерством освіти і науки України, визначено тему та конкретизовано лексику та граматику для кожного уроку.

Правильно складений план-конспект уроку з англійської мови допоможе учням здобути нові знання, сформулює комунікативні компетенції, критичне мислення що є актуальним на сьогодні. Зокрема вчитель, може ефективно застосувати усі прийоми при навчанні усіх компетентностей та досягти усіх поставлених цілей.

Отже, нашого дослідження є процес організації та проведення уроків англійської мови в старшій школі.

Предметом дослідження виступає планування уроків англійської мови в 10 класі.

У зв'язку з цим **мета** курсової роботи – дослідити методичні особливості ефективного планування уроків англійської мови в 10-му класі.

Завдання дослідження такі:

- 1) розглянути психологічні та методичні особливості планування уроків англійської мови в старшій школі;
- 2) описати вимоги до сучасного уроку англійської мови в старшій школі;
- 3) вивчити та узагальнити педагогічний досвід планування і проведення уроків англійської мови в старших класах;
- 4) розробити та проаналізувати плани-конспекти уроків англійської мови в 10 класі;
- 5) здійснити пробне навчання за розробленими планами-конспектами уроків та описати його результати.

Задля досягнення поставлених завдань було використано такі **методи дослідження**:

- 1) ознайомлення з чинними державними документами в галузі освіти;
- 2) опрацювання наукових і навчальних джерел з психології та методики навчання іноземних мов і культур у старшій школі;
- 3) педагогічне спостереження на уроках англійської мови в старших класах школи № 85 м. Києва;
- 4) вивчення досвіду вчителів школи № 85 м. Києва з планування і проведення уроків англійської мови в старших класах;
- 5) пробне навчання в 10 класі.

Наукова новизна нашого дослідження полягає в узагальненні методичних особливостей сучасного уроку англійської мови в старшій школі та вимог до його планування.

Практичне значення курсової роботи відображено в розробці планів-конспектів уроків англійської мови в 10-му класі за навчально-методичним комплексом «Focus 4».

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ I. ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

1.1. Психологічні передумови ефективного планування уроків англійської мови в старшій школі

Характеризуючи психологічні передумови ефективного планування уроків англійської мови в старшій школі, варто зазначити, що ступінь досягнення цілей навчальної діяльності залежить від ефективності навчального плану, який повинен забезпечити оптимальне використання зусиль, засобів і часу, що витрачаються.

Велика частка успішності уроку залежить від того, наскільки вчителю вдається аналізувати психологічні особливості дітей, передбачати наслідки своїх педагогічних дій та враховувати психологічні критерії своєї діяльності [8, с. 123].

Важливою складовою професійної майстерності вчителя є його здатність до психоаналізу та рефлексії навчальної програми. Знання вчителя психологічних законів процесу навчання та зростання, а також психологічних факторів у навчальній програмі англійської мови допоможе підвищити її ефективність, матиме можливість визначити причини неуспішності та відрізнити випадковий успіх від очікуваного.

Кожне заняття схоже на велике шоу і має мати гарний вступ, який допомагає виробити позитивне ставлення до діяльності. У психології поняття «аттитюд» трактується як внутрішня готовність суб'єкта певним чином сприймати ситуацію і діяти відповідно до неї. Ментальне ставлення може швидко й несвідомо виникнути в момент першого зіткнення з ситуацією. Тобто ставлення до занять англійською формується з перших хвилин, і його якість може бути як позитивною, так і негативною. При позитивному настрої учні

швидко включаються в навчальну діяльність і зазвичай досягають успіху [2, с.58].

Психологія підлітків, які навчаються у 10–11 класах (15–17 років), відноситься до періоду ранньої юності. У цьому віці, деякі діти уже знають, чим вони хочуть займатися у своєму майбутньому. Деякі ще сумніваються у своєму виборі. Це пов'язано з тим, що у школі проводиться дуже мало профорієнтаційної роботи: не проводяться бесіди на уроках про сучасні професії, мало гуртків, не організовуються «відкриті двері» у вищих навчальних закладах.

Особливу проблему створюють відносини старшокласників до англійської мови. Її потреба у сучасному світі зараз очевидна для всіх. Однак, у школярів часто виникають розбіжності на рівні володіння нею. Наприклад, деякі учні з легкістю засвоюють іноземну мову і переконані, що потрібно постійно удосконалювати свої знання. Інші ж учні мають професійний інтерес до іноземної мови та хотіли б майбутнього займатися викладанням та перекладанням. Але деяким учням іноземна мова дається складно, що призводить до втрати мотивації і надії вільно володіти нею. [8, с. 215].

Більше того, у 10–11 профільних класах діти можуть бути з різних шкіл, в яких по-різному могла б бути методика викладання англійської мови, що також може спричиняти розгубленість у вивченні іноземної мови.

Сучасна освіта України переживає випробувальний термін. Усі заклади практично навчаються дистанційно. Школи активно запроваджують ефективні інноваційні технології для планування уроків іноземних мов, які є підґрунтям для забезпечення індивідуальних психологічних можливостей кожного учня та сприяють його творчого мислення. За допомогою цього осучаснення освіти, у старшокласників формується творча особистість, здатність доцільно й ефективно застосувати набуті знання, уміння й навички у практичній діяльності в будь-якій сфері суспільного життя.

Одним з сучасних підходів до активного соціально-психологічного навчання є інтерактивне навчання. У такому процесі учень спілкується з учителем та однокласниками, активно бере участь у пізнавальному процесі та працює над розв'язанням творчих, пошукових та проблемних завдань у групі або парі. У старшій школі рівень активності залежить від багатьох факторів, таких як мотивація та потреби учнів, навчальне середовище, особистість учителя, рівень навченості однокласників як партнерів у спілкуванні, засоби діяльності та форми мовленнєвої та соціальної взаємодії, що використовуються в процесі навчання. [4, с. 225].

Учитель може створити позитивну атмосферу на уроці англійської мови, використовуючи такі прийоми, як передача позитивної енергії та емоційної співпереживання зі сторони вчителя, відображення зацікавленості та впевненості в успіху учнів, а також ефективне планування та мотиваційна робота з ними. [11, с. 168].

У процесі планування уроку англійської мови важливе врахування вікових особливостей учнів, їхнього життєвого та начального досвіду, вмотивованості навчатися. Кожна з цих умов впливає на ефективність проведення уроку. Якщо в колективі буде присутнє взаєморозуміння та психологічна сумісність – то вважається, що урок проведено успішно. Дуже часто, можна спостерігати, що вчителі та зміст підручників для старшої школи пропонують учням такі завдання, які не цікаві виконавцям та не вмотивовують їхню комунікативну діяльність і як результат виявляються не ефективними [3, с. 438].

Більше того, чинні підручники 10–11 класів забезпеченні психологічним наповненням. Є такі критерії, які застосовуються при навчанні іноземної мови, щоб допомогти учителю ефективно засвоїти урок, а учням – краще запам'ятати матеріал [5, с. 88]:

- *мотивація до навчання* – зацікавленість учнів в отриманні іншої інформації, учителі можуть продемонструвати свій досвід у практичній іншомовній діяльності;
- *пізнавальна активність* – рівень пізнавальної активності учасників навчального процесу в здійсненні іншомовного спілкування;
- *активізація мислення* – рівень впливу на рефлексивну діяльність учнів;
- *активна інформативність* – рівень та чинники впливу навчання на усвідомлення та творче використання учнями нової навчальної інформації;
- *співпраця в колективі* – рівень психологічної комфортності та партнерства у виконанні будь-якого іншомовного завдання;
- *результативність* – здатність проводити діагностику власних навчальних досягнень, і, за необхідності, розробити план їх удосконалення.

Отже, варто зазначити, що ефективне планування уроків англійської мови для старшої школи ґрунтується на психологічних передумовах, що формуються в юнацькому віці. У цей період особистість закріплює та вдосконалює свої психічні властивості, а також відбуваються якісні зміни у всіх показниках психічної діяльності. Інтенсивне інтелектуальне дозрівання є важливим аспектом психічного розвитку в юнацькому віці, а розвиток та вдосконалення когнітивних процесів старшокласників є основою для ефективного планування уроків англійської мови. Таким чином, ці психологічні передумови становлять вагоме підґрунтя для планування уроків англійської мови для учнів старшої школи.

1.2. Вимоги до сучасного уроку англійської мови в старшій школі

Варто розпочати з того, що планування уроків – це одна з найважливіших умов успішної, цілеспрямованої діяльності вчителя.

Для планування уроку іноземної мови дуже важливо [7, с. 90]:

1. Знання вчителем цілей навчання та вимог до практичного володіння навичками та вміннями по кожному класу для даного типу школи.
2. Знання методичної концепції автора навчально-методичного комплекту.
3. Знання компонентів навчально-методичного комплекту кожного класу.
4. Знання умов навчання; вікових, психологічних особливостей школярів, знання основних етапів формування мовних навичок та умінь.
5. Знання основних вимог до сучасного уроку іноземної мови.
6. Врахування рівня володіння іноземною мовою учнями даного класу, їхнє ставлення до іноземної мови, загальний рівень їх розвитку.

Однак поряд із цим не можна не відзначити і недоліки, які притаманні уроку іноземної мови, як, втім, і уроку з будь-якого навчального предмета. Це і обмеженість часу, що відводиться на вивчення мови, засвоєння якого вимагає великих тимчасових витрат, і штучність ситуацій спілкування, що організовуються в навчальних умовах, та неможливість повноцінної диференціації та індивідуалізації процесу навчання. Методика навчання іноземних мов у школі цілеспрямовано шукає шляхи пом'якшення негативних особливостей уроку та підвищення його ефективності за рахунок більш послідовного обліку як загальнодидактичних вимог до цієї організаційної форми навчання, так і специфіки об'єкта навчання – мови [12, с. 171].

Методичний вміст уроку іноземної мови, на думку Пассова Ю. І., повинен включати у собі наступні пункти [10, с. 112]:

- *Індивідуалізація* – передбачає врахування характеристик кожного учня і під час вправ, під час навчання видам мовної діяльності; навчання учнів раціональним прийомам роботи з допомогою різних пам'яток, облік властивостей особистості учнів та його постійний розвиток.
- *Мовленнєва спрямованість* – проявляється через мовленнєвий характер вправ, через вмотивованість висловлювання, через мовну (комунікативну) цінність фраз, через мовний характер уроку загалом.
- *Ситуативність* – створюється лише тоді, коли вчитель враховує взаємовідносини співрозмовників; кожна фраза вчителя має бути ситуативною. Ситуативність є необхідною умовою не лише при розвитку мовного вміння, а й у процесі формування навичок, тобто під час виконання підготовчих вправ.
- *Функціональність* – проявляється при засвоєнні мовного зразка, в установках до вправ при навчанні навичок та видів мовної діяльності. Функціональність має виявлятися у подачі правил (у вигляді правил-інструкцій).
- *Новизна* – проявляється у постійному варіюванні мовних ситуацій, пов'язаних з мовною діяльністю учнів, у різноманітності виконуваних вправ, у різноманітності змісту навчального матеріалу, у різноманітності мовленнєвих партнерів.

Ю. І. Пассов називає основні риси уроку іноземної мови [10, с. 130]:

1. На уроках іноземної мови формуються та розвиваються мовні навички та вміння, а на інших уроках відбувається передача знань.
2. Адекватність вправ поставленим цілям. Адекватність вправ — це їхня потенційна здатність служити найбільш ефективним засобом досягнення конкретної мети.

3. Найсуворіша послідовність виконуваних вправ. Вони повинні виконуватися відповідно до природи навичок та умінь, тобто відповідати їх стадіям та етапам.
4. Комплексність уроку іноземних мов. Вона проявляється у організації навчального матеріалу (в мовному зразку). Мовний та мовний матеріал має відпрацьовуватися комплексно. Це означає, що його слід пропускати через різні аналізатори. Засвоений матеріал повинен функціонувати у всіх видах мовної діяльності.
5. Створення під час уроку атмосфери спілкування. Це досягається за рахунок: а) встановлення мовного контакту вчителя та учнів; б) створення під час уроку невимушеної обстановки (використання гумору, жарти, посмішки вчителя). На уроці іноземної мови має бути створена атмосфера мовного партнерства, тобто має здійснюватися педагогіка співробітництва у повному обсязі.
6. Велике значення на уроках іноземної мови набуває мовна та мовна наочність.

Кожен урок англійської мови повинен бути дуже підготовленим та грамотно спланованим. Щоб правильно спланувати урок, учитель повинен ознайомитися з рекомендаціями, які наведені у книзі для вчителя. Після цього він повинен провести аналіз труднощів, які необхідно подолати учням у процесі засвоєння мовного та мовленнєвого матеріалу; визначити, чи достатньо вправ у підручнику для розвитку певних вмінь та навичок [18, с. 116].

Добре підготовлений та належно запланований урок англійської мови є якісним та сучасним. Вчителі розуміють, що такі уроки допомагають учням запам'ятовувати матеріал краще, пробуджують їхню цікавість та бажання активно брати участь у процесі навчання. У цьому контексті, важливо враховувати мету та можливості учнів для досягнення найкращих результатів.

Критерії якості уроку англійської мови можна описати як ефективне поєднання репродуктивних та продуктивних завдань для учнів, послідовну

структуру навчальної роботи, що дозволяє розподілити зміст заняття оптимально та підтримувати активність учнів протягом усього часу, а також поєднання творчих та відтворювальних, колективних та індивідуальних завдань. [15, с. 158].

Під час планування уроків англійської мови для учнів старшої школи, вчителю необхідно ретельно обдумати кожен етап, підібрати наочність та цікаві форми роботи, а також створити можливості для розвитку індивідуальності кожної дитини та підтримки їх інтересу до вивчення англійської мови.

Нестандартні уроки, які використовують ігрові технології, такі як турніри, аукціони, вікторини, подорожі, кросворди, рольові та ситуативні ігри, можуть допомогти досягти цих цілей, підвищуючи зацікавленість учнів до навчального матеріалу та активізуючи їхні мовленнєві навички та розумову діяльність. Інтерактивні методи навчання є ефективним засобом досягнення стійких знань з предмета, у тому числі кращого засвоєння лексичного і граматичного матеріалу, розвитку мовних знань та мовленнєвих умінь, формування соціокультурної компетенції учнів.

На сьогоднішній час все більшу популярність у школах набувають нетрадиційні уроки. Нетрадиційний урок відзначається своєю непередбачуваністю та відмінною структурою, яка не підпорядковується звичайним установкам навчання. Використання нестандартних форм, змісту та методів у такому уроці заохочує учнів активніше долучатися до процесу навчання, розвиває їх творчі здібності та сприяє їх оптимальному вихованню. Серед характерних особливостей можна відзначити максимальну насиченість різноманітними видами пізнавальної діяльності, використання програмованого та проблемного навчання, реалізацію міжпредметних зв'язків та зменшення перевантаження учнів. [13, с. 211]. Нетрадиційні уроки викликають більше інтересу в учнів до навчання та мотивують до навчальної роботи. Більше того, вони дозволяють реалізувати виховні цілі навчання.

Отже, охарактеризувавши вимоги до сучасного уроку англійської мови в старшій школі, варто зазначити, що якість та успішність проведення уроку англійської мови значно залежать від якості плану, встановлення вимог до сучасного уроку в старшій школі є важливим. Зростають вимоги до професійної компетенції вчителя, особливо його методичної компетенції, яка передбачає вміння спланувати як педагогічну діяльність у цілому, так і конкретний урок. Структура уроку англійської мови повинна бути гнучкою, визначатися етапом навчання, місцем уроку в серії та характером поставлених задач. Вона повинна містити інваріантні та варіативні моменти, або стабільні та змінні елементи. Загальна структура уроку включає початок, центральну частину та завершення, і є добутком всіх цих елементів. Необхідно добре планувати процес навчання та окремі уроки, щоб вони зацікавлювали учнів і спонукали до отримання знань, а також формували у них бажання навчатися протягом життя. Важливо використовувати сучасні методи та засоби для розвитку комунікативних навичок.

РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В 10-МУ КЛАСІ

2.1. Вивчення та узагальнення практичного досвіду організації та проведення уроків англійської мови в старшій школі

Задля вивчення досвіду планування та проведення уроків англійської мови під час педагогічної практики в школі № 85 м. Києва ми відвідували уроки вчителів цієї школи та студентів-практикантів Київського національного лінгвістичного університету.

Проведемо поглиблений аналіз традиційних уроків англійської мови студентів-практикантів (Челідзе Т. Т. та Сови А. О.) у ЗЗСО № 85 м. Києва. Уроки проводилися за підручниками «Next Move 3» та «Focus 3».

Варто розпочати з аналізу першого плану-конспекту уроку студентки Челідзе Тетяни. Підручник «Next Move 3» для закладів загальної середньої освіти використовує цілісний підхід до освіти сучасних учнів. Це забезпечує їм ґрунтовні знання англійської мови у поєднанні із важливими навичками двадцять першого століття. У контексті тем учні розвивають основні вміння, необхідні для успіху в сучасному світі, такі як: творчість та інновації, критичне мислення, вирішення проблем, спілкування та співпраця. Задля аналізу я використовуватиму таблицю поглибленого аналізу з посібника «Основи сучасної методики» Ніколаєвої С.Ю. [9, с. 212].

План-конспект уроку студентки проведений на тему «Home Sweet Home» у 6-Б класі.

I. Цілеспрямованість уроку

- Тема уроку: «Home Sweet Home». Тип уроку: спрямований на розвиток мовленнєвих умінь. Урок, зорієнтований на реалізацію компетентнісного підходу в навчанні з використанням елементів особистісно орієнтованого

та діяльнісного підходів.

- Тематичний план відображає цілі навчання та загальний зміст уроку цього циклу, але для подальшої розробки необхідна конкретизація таких аспектів як зміст навчання, етапи уроку, відбір конкретного матеріалу для навчання, прийоми навчання, розробка вправ та дидактичного матеріалу.

II. Структура і зміст уроку

- Зокрема, Тетяна використала такі **етапи** на своєму уроці: організація класу, мовленнєва зарядка, практика в читанні, практика в аудіюванні, практика в діалогічному мовленні та пояснення домашнього завдання.
- Етапи чітко відповідають цілям уроку, його місцю в ситуативно-тематичному циклі, типу уроку та етапу навчання.
- Варто проаналізувати основну частину уроку, у якій відображені найголовніші етапи уроку. Розпочнемо з першого етапу – практика у читанні. Студентка використала такі прийоми, як: зняття і подолання труднощів у розумінні нових ЛО, перекладна семантизація; слухання інструкцій вчителя, читання завдань до тексту та відповіді на запитання. Другий етап – практика в аудіюванні. Доволі ефективно було застосовані такі прийоми: ознайомлення із завданням до аудіювання (за необхідності – його переклад); слухання аудіофонограми вдруге, виконання вправи та контроль виконання цієї вправи. І останній етап основної частини – це практика в діалогічному мовленні. Лише один прийом був використаний Тетяною – робота в парах, відповіді на питання.

III. Результативність уроку

Вдало підібрані методи та правильно використані етапи з прийомами дозволили студентці-практикантці успішно провести урок. Учні засвоїли певні знання, було включено дітей у навчальну діяльність, відбувся зв'язок викладацького матеріалу життєвим досвідом учнів, ступінь стомлюваності учнів на уроці була низькою, рівень підготовки Тетяни до уроку та методики викладання був високим. Урок був побудований на порівняннях,

узагальненнях, систематизації.

IV. Рекомендації щодо удосконалення уроку

Як таких зауважень до уроку немає. Тетяна правильно визначила тему та цілі уроку. Були використані різні методи, прийоми і форми роботи, їх доцільність відповідно до вікових особливостей учнів. Учитель використовувала дуже чіткі матеріали, що є дуже зручними для дітей. Діти дуже добре справлялися, є активними. Заданий тон вчителя завжди мотивувала учнів відповідати. Вимову деяких тяжких слів вона повторювала двічі. Тетяна хвалила учнів, тим самим вона піднімала настрій та бажання дітей навчатися. Загалом, урок був проведений на високому методичному рівні.

Другий урок буде проаналізований на тему «Asking for permission» Соби Антона. План-конспект було розроблено за підручником «Focus 3» для учнів 8-го класу. Цей НМК – це комплексний надпотужний ресурс англійської мови для середньої-старшої школи, який завоював любов і прихильність як вчителів так і учнів.

I. Цілеспрямованість уроку

- Тема уроку: «Asking for permission». Тип уроку: спрямований на розвиток мовленнєвих умінь. Вид уроку: спрямований на розвиток компетентності в діалогічному мовленні.
- Цілі уроку відповідають місцю уроку в ситуативно-тематичному циклі, його типу та етапу навчання.

II. Структура і зміст уроку

- На своєму уроці Антон використав такі **етапи**: організація класу; мовленнєва зарядка; навчання читання, аудіювання, діалогічного мовлення; пояснення домашнього завдання.
- Етапи чітко відповідають цілям уроку, його місцю в ситуативно-тематичному циклі, типу уроку та етапу навчання.
- Антон застосував цікаві прийоми у кожному з етапів основної частини. Перший етап – навчання читання. Були використані такі прийоми:

уведення учнів у контекст теми електронного листа-прохання, бесіда з учителем; пояснення комунікативного завдання, читання тексту мовчки та виконання комунікативного завдання; перевірка виконаного завдання, відповіді на запитання до електронного листа. Другий етап – навчання аудіювання. Такі прийоми були використанні студентом-практикантом: зняття мовних труднощів аудіювання: перекладна семантизація ЛО, слухання пояснень учителя; пояснення нового комунікативного завдання, слухання міні-діалогів-домовленостей та виконання комунікативного завдання; перевірка виконаного комунікативного завдання, відповіді на запитання вчителя до аудіотексту; пояснення нового комунікативного завдання, слухання міні-діалогів-домовленостей та виконання нового комунікативного завдання; перевірка виконаного нового комунікативного завдання, відповіді на запитання вчителя. Третій етап – навчання діалогічного мовлення. Доцільно було використано такі прийоми: об'єднання ЗМ у ДЄ виду «домовленість» з опорою на структурно мовленнєву схему (без їх усного відтворення); перевірка виконаного завдання, читання створених ДЄ (робота в парах); пояснення комунікативного завдання, створення міні-діалогів типу «домовленість» за заданою ситуацією з опорою на функціональну схему міні-діалогу (робота в парах); пояснення комунікативного завдання, створення діалогів типу «домовленість» за заданою ситуацією без опор (робота в парах).

III. Результативність уроку

Антон успішно досяг усіх цілей на уроці та ефективно застосував їх на практиці. Поведінка вчителя була спокійною та розсудливою, студент-практикант вміло організував працю на уроці; раціонально використав час для кожного етапу; підвищував активність учнів та постійно викликав інтерес до предмету. Обсяг навчального матеріалу й тема уроку були глибоко викладені в уроці.

Також, я б хотіла проаналізувати один нетрадиційний урок англійської мови у формі позакласного заходу. Челідзе Тетяна провела позакласний виховний захід на тему «Winter Holidays». Нетрадиційність даного уроку полягає в тому, що він був проведений у формі вікторини. Студентка-практикантка підбрала відеофонограму святкової пісні, відеофрагмент “Christmas traditions in Great Britain”, картки з текстом пісень, шаблони листа, фонограма пісні, емблеми для учасників гри, картки із зображеннями символів Різдва, картки із тестом множинного вибору та різдвяні сувеніри. Учні поринули в атмосферу різдвяних свят у Великобританії. Тетяна провела два цікавих конкурси, учні мали змогу попрацювати у командах. Більше того, учні переглядали відео та писали лист Дідові Морозу. Усі ці прийоми уроку не притаманні традиційному уроку, це все – нетрадиційний урок.

Отже, наш аналіз уроків англійської мови студентів-практикантів Тетяни Челідзе та Антона Сови у ЗЗСО № 85 м. Києва показує, що ці уроки спрямовані на впровадження компетентнісного підходу в навчанні та досягають таких мет: збільшення мотивації учнів; використання суб'єктивного досвіду, який вони здобули; ефективне та творче використання набутих знань та досвіду на практиці; формування у учнів навичок з отримання та використання інформації з різних джерел; підвищення рівня самостійності та творчої активності учнів; здійснення контролю, самоконтролю та взаємоконтролю за процесом навчання; формування моральних цінностей учнів; розвиток їх соціальних та комунікативних здібностей; та створення ситуації успіху. Дані уроки були проведені на високому методичному рівні. Цілі уроку були досягненні, методи та прийоми, які сприяли активності учнів, кращому засвоєнню навчального матеріалу, використані ефективно, кожний етап уроку логічно зв'язаний між собою, був зв'язок з попередньою темою.

2.2. Плани-конспекти уроків англійської мови в 10 класі

Протягом практики ми розробляли і проводили власні плани уроків. Наведемо розроблені нами планів-конспектів традиційних та нетрадиційних уроків. Розпочнемо з плану-конспекту традиційного уроку, який розрахований на 45 хв.

Урок розроблений за **підручником**: *Focus 4. Workbook*, S. Kay, V. Jones, D. Brayshaw, B. Trapnell. (2020, 174p.)

Тип уроку: урок, що спрямований на формування мовленнєвих навичок користування мовним матеріалом.

Вид уроку: формування граматичних навичок.

Тема уроку: «A matter of fact».

Цілі уроку:

1) практичні:

- навчити правильно вживати прийменники *about, on, for, through* письмовому мовленні;
- тренувати у вживанні ГС verb patterns *-ing* та *to+Infinitive* в усному мовленні;
- тренувати у вживанні *collocations with nouns* у письмовому мовленні.

2) освітня:

- поглибити граматичні знання учнів про виучувані ГС.

3) розвивати:

- розвивати довільну увагу, зорову пам'ять та уяву.

4) виховна:

- формувати позитивні риси характеру: працьовитість та уважність при виконанні завдань.

Оснащення уроку: картки із завданнями.

Схематичний план уроку (45 хв)

Початок уроку

1. Початок уроку. Організація класу – 2 хв.

2. Мовленнєва зарядка – 5 хв.

Основна частина

3. Тренування у вживанні прийменників. – 10 хв.

4. Тренування у вживанні verb patterns – 13 хв.

5. Тренування у вживанні collocations – 10 хв.

Заключна частина уроку

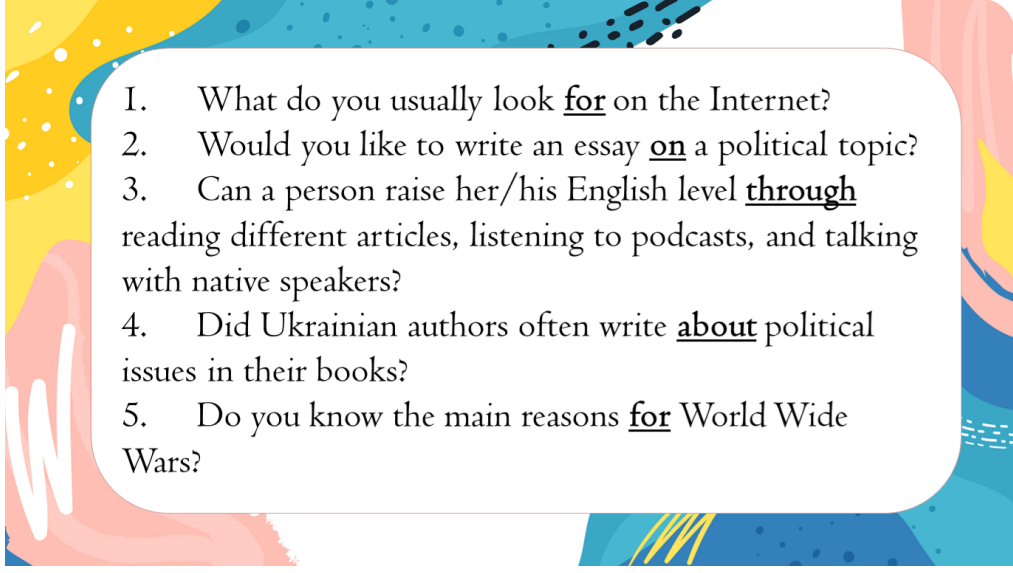
6. Пояснення домашнього завдання – 2 хв.

7. Підсумки уроку – 3 хв.

Хід уроку

Етап, прийом	Зміст роботи
<p>Етап 1. Початок уроку. Організація класу.</p> <p>Прийом 1. Вітання з учнями. Бесіда з учителем.</p>	<p>T: Good morning, everybody. How are you today? I hope you are all ready for your English lesson. Is anybody absent?</p> <p>P₁: (<i>on duty</i>) Everybody is present.</p> <p>T: Perfect! Let's begin today's lesson. Today we are going to revise using prepositions, verb patterns and collocations.</p>
<p>Етап 2. Мовленнєва зарядка.</p> <p>Прийом 1. Уведення учнів у контекст уроку. Відповіді на запитання вчителя.</p>	<p>T: First of all, I'd like to talk with you about some rules from the previous lesson on this topic. So, my first question is do we use infinitive –to or –ing with the words <i>agree, arrange, can't afford, decide and intend</i>?</p> <p>P₁: We use pattern verb + to + infinitive.</p> <p>T: Fantastic! What do we use after the verbs <i>begin, continue, hate, love and prefer</i>?</p> <p>P₂: We use pattern verb + gerund or to + infinitive.</p>
<p>Етап 3. Тренування у вживанні прийменників.</p>	

<p>Приєм 1. Заповнення пропусків у реченні коректними прийменниками.</p>	<p>T: We are moving to the next task of our lesson – prepositions. Last lesson you started learning them with your teacher. Open your workbooks, page 81, exercise 1. Here you can see some sentences. We are going to listen to an extract about Banksy and you will complete the gaps with suitable prepositions.</p> <div data-bbox="523 472 1522 1104" style="border: 1px solid gray; padding: 10px;"> <p style="text-align: center;"><i>Extract from Student's Book recording</i> 3.5</p> <p>Alice: What are you doing? Robert: I'm trying to find some information <u>on</u> the Internet ¹ _____ my art project. I've got to do an essay ² _____ artists who raise ethical issues ³ _____ their work. Alice: Ooh, that sounds interesting. I did a similar module ⁴ _____ my degree. You should write ⁵ _____ street artists like Banksy who make statements ⁶ _____ society ⁷ _____ graffiti. Robert: I don't know much ⁸ _____ him. Do you?</p> </div>
<p>Приєм 2. Перевірка виконання вправи на заповнення пропусків.</p>	<p>T: Let's check this exercise. What have you put in the first sentence?</p> <p>P₁: for P₂: on P₃: through P₄: on P₅: about P₆: about P₇: through P₈: about</p>

<p>Приєм 3. Об'єднання ЗМ у ДС «відповідь-запитання» з виучуваними приєменниками.</p>	<p>T: That's an excellent work! I will now give you question cards. You will work in pairs. Each question has prepositions from the previous exercise. Accordingly, you will need to answer the questions using them.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. What do you usually look <u>for</u> on the Internet? 2. Would you like to write an essay <u>on</u> a political topic? 3. Can a person raise her/his English level <u>through</u> reading different articles, listening to podcasts, and talking with native speakers? 4. Did Ukrainian authors often write <u>about</u> political issues in their books? 5. Do you know the main reasons <u>for</u> World Wide Wars? <p><i>(Учні починають працювати у парах та відповідати на питання)</i></p>
<p>Етап 4. Тренування у вживанні verb patterns.</p> <p>Приєм 1. Виконання тестового завдання альтернативного вибору.</p>	<p>T: Great work! Look at ex. 2. Let me explain what I want you to do next. Here you are to choose the correct answer: gerund or infinitive. Who wants to start?</p>

	<p>Alice: [...] He's been doing street art for 25 years, but I've no idea how old he was when he started. Actually it's amazing how he's managed ¹staying / to stay so enigmatic, but apparently his friends are really loyal and committed to helping him ²remain / remaining anonymous. I don't know much about his background – nobody does – but I can tell you about his murals and his painting techniques if you like.</p> <p>Robert: Yes, that would be good.</p> <p>Alice: OK, he started off with traditional painting onto walls and then later he started ³using / use stencils and spray cans to speed up the painting process. When you want your identity ⁴to remain / remaining a secret you don't want to hang around the streets too long doing something illegal! I mean, he is committing an offence.</p> <p>Robert: [...] Right. Let me just finish ⁵write / writing that down. OK, so what's he trying ⁶to achieve / achieving with all this – what does he believe in?</p> <p>Alice: Well, he's quite political – he calls himself an activist and he's against authority in general. He has strong beliefs about people and the way we live our lives. ...</p> <p>Robert: So what other issues is he most interested in?</p> <p>Alice: He's anti-war, so some of his murals aim ⁷raising / to raise awareness of the stupidity of war. [...]</p>																											
<p>Приєм 2. Складання речень з опорою на підстановчу таблицю.</p>	<p>T: Marvellous! I will give you the cards again now. Look at the table and use the information to write the sentence about Max, Emma and Phil using a correct verb pattern.</p> <table border="1" data-bbox="563 1429 1042 1727"> <thead> <tr> <th>Activity</th> <th>Max</th> <th>Emma and Phil</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>play cards</td> <td>love</td> <td>not mind</td> </tr> <tr> <td>go to the cinema</td> <td>enjoy</td> <td>love</td> </tr> <tr> <td>play computer games</td> <td>like</td> <td>hate</td> </tr> <tr> <td>iron clothes</td> <td>dislike</td> <td>detest</td> </tr> <tr> <td>travel by plane</td> <td>not mind</td> <td>enjoy</td> </tr> <tr> <td>take exams</td> <td>can't stand</td> <td>dislike</td> </tr> <tr> <td>visit monuments</td> <td>like</td> <td>love</td> </tr> <tr> <td>work late</td> <td>hate</td> <td>not mind</td> </tr> </tbody> </table> <p>1 <u>Max loves playing cards.</u> 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____ 6 _____ 7 _____ 8 _____</p>	Activity	Max	Emma and Phil	play cards	love	not mind	go to the cinema	enjoy	love	play computer games	like	hate	iron clothes	dislike	detest	travel by plane	not mind	enjoy	take exams	can't stand	dislike	visit monuments	like	love	work late	hate	not mind
Activity	Max	Emma and Phil																										
play cards	love	not mind																										
go to the cinema	enjoy	love																										
play computer games	like	hate																										
iron clothes	dislike	detest																										
travel by plane	not mind	enjoy																										
take exams	can't stand	dislike																										
visit monuments	like	love																										
work late	hate	not mind																										
<p>Приєм 3. Самостійне вживання виучуваної ГС на рівні фрази.</p>	<p>T: Great work! On the opposite side of the card, you can see the beginnings of the sentences. Tell us about yourself using verb</p>																											

patterns *-ing* i *to* + *Infinitive*.

6 Write sentences about yourself.

1 I like... _____.	7 I prefer... _____ to _____.
2 I don't mind... _____.	8 I'm not keen on... _____.
3 I hope... _____.	9 I love... _____.
4 I'm good at... _____.	10 I hate... _____.
5 I'm bad at... _____.	11 I want... _____.
6 I need... _____.	12 I promise... _____.

Етап 5.

Тренування у
вживанні
collocations.

Приєм 1:
Заповнення
пропусків

T: You did a great job! The next step will be ex. 4. You are to complete the sentences **with the missing words. The first letters are given. Let's do this task in turns.**

WORD STORE 6D | Collocations

**4 Complete the sentences with the missing words.
The first letters are given.**

Don't give away any personal information online;
always **protect** your identity.

- 1 The **u**_____ message of the article was that social media spread fake news.
- 2 The journalist received the information from a source who wished to **r**_____ anonymous.
- 3 She claims she is innocent and that she didn't **c**_____ the offence.
- 4 You can use the media to **r**_____ awareness about important issues.
- 5 A representative of the company will **m**_____ a statement today at a press conference.
- 6 He has **s**_____ beliefs about the way society should be and he won't change his mind.

P₁: underlying

P₂: remain

P₃: commit

P₄: raise

P₅: make

P₆: strong

<p>Етап 5. Пояснення домашнього завдання.</p> <p>Приєм 1. Слухання пояснень учителя щодо домашнього завдання.</p>	<p>T: Our lesson is coming up to its end. Your homework tasks for the next lesson are these two exercises. You are to complete the sentences with infinitive or gerund (-ing). I will sent them in chat.</p> <p>52.1 Put the verb in the right form, to ... or -ing.</p> <table border="0"> <tr> <td>1 I enjoy <u>dancing</u> . (dance)</td> <td>8 The weather was nice, so I suggested _____ for a walk by the river. (go)</td> </tr> <tr> <td>2 What do you want <u>to do</u> tonight? (do)</td> <td>9 Where's Bill? He promised _____ here on time. (be)</td> </tr> <tr> <td>3 Bye! I hope _____ you again soon. (see)</td> <td>10 I'm not in a hurry. I don't mind _____ . (wait)</td> </tr> <tr> <td>4 I learnt _____ when I was five years old. (swim)</td> <td>11 What have you decided _____ ? (do)</td> </tr> <tr> <td>5 Have you finished _____ the kitchen? (clean)</td> <td>12 Gary was very angry and refused _____ to me. (speak)</td> </tr> <tr> <td>6 Where's Anna? I need _____ her something. (ask)</td> <td>13 I'm tired. I want _____ to bed. (go)</td> </tr> <tr> <td>7 Do you enjoy _____ other countries? (visit)</td> <td>14 I was very upset and started _____ . (cry)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>15 I'm trying _____ . (work) Please stop _____ . (talk)</td> </tr> </table> <p>52.2 Complete the sentences using to ... or -ing. Use these verbs:</p> <p>~~go~~ go help lose rain read see send wait watch</p> <ol style="list-style-type: none"> 'Have you ever been to Australia?' 'No, but I'd love <u>to go</u> .' Jane had a lot to do, so I offered _____ her. I'm surprised that you're here. I didn't expect _____ you. Nicole has a lot of books. She enjoys _____ . This ring was my grandmother's. I'd hate _____ it. Don't forget _____ us a postcard when you're on holiday. I'm not going out until it stops _____ . What shall we do this afternoon? Would you like _____ to the beach? When I'm tired in the evenings, I like _____ television. 'Shall we go now?' 'No, I'd prefer _____ a few minutes.' 	1 I enjoy <u>dancing</u> . (dance)	8 The weather was nice, so I suggested _____ for a walk by the river. (go)	2 What do you want <u>to do</u> tonight? (do)	9 Where's Bill? He promised _____ here on time. (be)	3 Bye! I hope _____ you again soon. (see)	10 I'm not in a hurry. I don't mind _____ . (wait)	4 I learnt _____ when I was five years old. (swim)	11 What have you decided _____ ? (do)	5 Have you finished _____ the kitchen? (clean)	12 Gary was very angry and refused _____ to me. (speak)	6 Where's Anna? I need _____ her something. (ask)	13 I'm tired. I want _____ to bed. (go)	7 Do you enjoy _____ other countries? (visit)	14 I was very upset and started _____ . (cry)		15 I'm trying _____ . (work) Please stop _____ . (talk)
1 I enjoy <u>dancing</u> . (dance)	8 The weather was nice, so I suggested _____ for a walk by the river. (go)																
2 What do you want <u>to do</u> tonight? (do)	9 Where's Bill? He promised _____ here on time. (be)																
3 Bye! I hope _____ you again soon. (see)	10 I'm not in a hurry. I don't mind _____ . (wait)																
4 I learnt _____ when I was five years old. (swim)	11 What have you decided _____ ? (do)																
5 Have you finished _____ the kitchen? (clean)	12 Gary was very angry and refused _____ to me. (speak)																
6 Where's Anna? I need _____ her something. (ask)	13 I'm tired. I want _____ to bed. (go)																
7 Do you enjoy _____ other countries? (visit)	14 I was very upset and started _____ . (cry)																
	15 I'm trying _____ . (work) Please stop _____ . (talk)																
<p>Етап 6. Підсумки уроків.</p> <p>Приєм 1. Опитування учнів.</p>	<p>T: Well, my dear students! I would like to ask you a few questions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • What did you learn/practice at our lesson? • Which things were not clear for you? <p>Now, let me give you marks. Vadym was very active today. I liked your job. You get 11. Polina and Liza, you were good also, but you have to improve your pronunciation of some words. Both of you get 10. That is all for today. Thank you all for this productive lesson. See you next time!</p>																

Вище наведений нами традиційний урок вміщає у собі традиційні методи та прийоми уроку: тренування учнів у вживанні вивченого матеріалу та виконання вправ з підручника «Focus 4». На мою думку, усі цілі були досягнуті.

Учні тренувалися вживати прийменники, структуру *verb pattern* та collocations у некомунікативних та умовно-комунікативних вправах. Види навчальної діяльності відповідали віковим та індивідуальним особливостям учнів, які були достатньо активними під час виконання завдань. Ми підтримували активність всього класу, даючи змогу відповісти всім учням.

Більшу кількість часу на уроці займало мовлення учнів. Мовлення вчителя займало близько 10%, як того потребують вимоги до уроку іноземної мови. Учні 10-го класу оперували лексичним та граматичним матеріалом на рівні зв'язного висловлювання. Вони проявили досить стійкі мовленнєві навички в різних ситуаціях усного спілкування.

Наступний урок є нетрадиційним. Ми провели його у форматі позакласного заходу.

Тема позакласного заходу: “Mass media in our life”

Форма позакласного заходу: перегляд та обговорення відеофрагмента, дискусія з тематики переглянутого відеоролика.

Клас: 10-Б

Місце проведення: онлайн-платформа Microsoft Teams.

Кількість учасників: 7.

Цілі позакласного заходу:

1) практичні:

- вчити продукувати міні-монологи типу монолог-роздум;
- вчити учнів сприймати на слух та розуміти основний зміст відеофрагмента на тему «Advantages and Disadvantages of Mass Media»;
- навчити читати текст «The mass media in Ukraine» з розумінням повної інформації.

2) освітня:

- поглибити знання учнів про засоби масової інформації;
- поглибити обізнаність з теми «Mass media».

3) розвивальні:

- розвивати в учнів логічне мислення, уяву, увагу, інтерес до вивчення англійської мови та критичне мислення.

4) виховні:

- формувати критичне ставлення до засобів масової інформації.

Оснащення заходу: мультимедійна презентація, відеоролик «Advantages and Disadvantages of Mass Media», картинки з теми «Mass media».

Хід позакласного заходу/нетрадиційного уроку

Етап I. Організаційний.

1.1. Вступне слово вчителя. Повідомлення цілей заходу.

T: Dear friends! How are you? I'm glad to see you. Today we are going to talk to you about mass media in our lives. We will talk about some types of mass media and your opinion about them, we will watch a video about the advantages and disadvantages of mass media in our lives, discuss them and learn more about the media in Ukraine. (1 слайд)

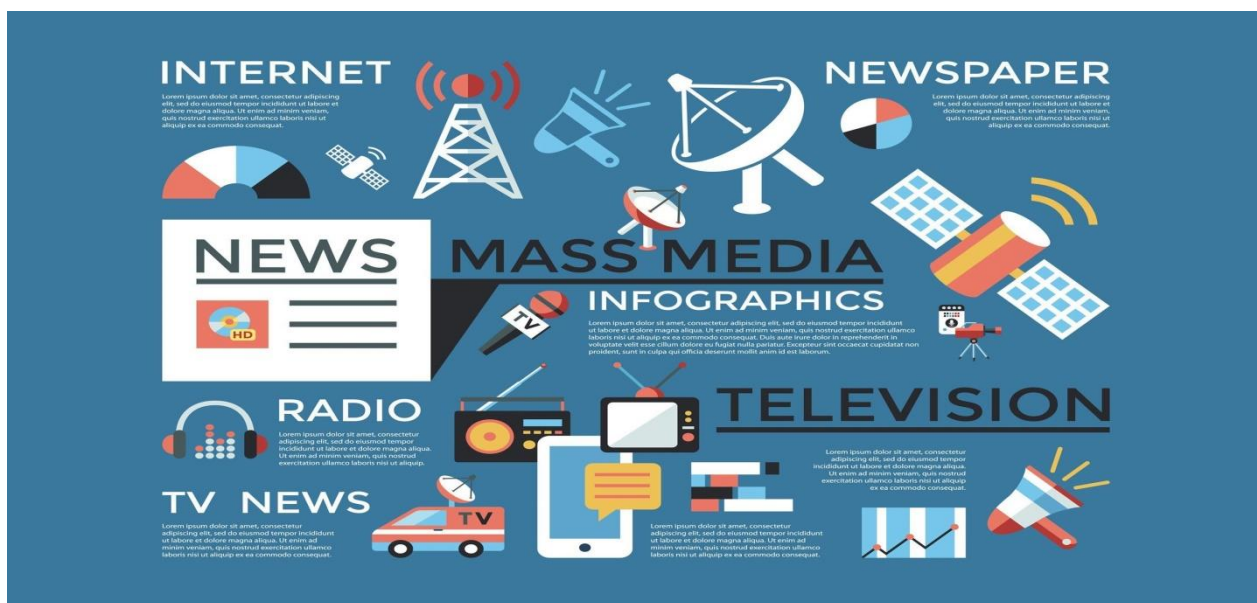
I think this topic is important for two reasons. Firstly, mass educate their readers, listeners, and viewers. The media houses give a lot of informative materials to their audiences. The audiences become aware of things that they would otherwise not have

had an idea about. Secondly, mass media is also a source of entertainment for a lot of its audiences. This entertainment takes the form of music, dance, and films of all kinds. The internet is replete with films of different genres.

Етап 2: Основний.

2.1 Обмін ідеями. Обговорення асоціацій певних слів.

T: Let's start You can see the photo on the screen. Here you can see various types of media.

T: What associations do come across to your mind when you hear the words «Internet, newspaper, news, television»? You may think before thinking and then answer. Who wants to be the first?

Vadym: I associate the word «Internet» with such words as: online, Google, search, podcast, download, offline, chat room, work, website.

Polina: I associate the word «newspaper» with such words as: old, grandparents, headline, tabloid, edition, publisher, reader.

Liza: I associate the word «news» with such words as: reportage, headline, newsman, commentator, report, journalist, communication.

Zlata: I associate the word «television» with such words as: broadcast, telecast, TV, newscast, channel, talk show, childhood, cartoons.

T: In general, we can say that there are many different types of mass media, but they all have one thing in common – they are designed to reach as many people as

possible. The most common types include television, radio, newspapers and magazines, and the internet. Each type has advantages and drawbacks in its ability to reach an audience.

2.2. Перегляд відео фрагмента та його обговорення.

T: Now we are going to watch the video concerning our topic. You will look at advantages and disadvantages of mass media. You have to note both in your notebook and then tell us about them. (*Учитель вмикає відеофрагмент*)

<https://www.youtube.com/watch?v=7fp4517Wdcw&t=1s> [14]

T: Great! Right now, we are going to talk a little bit about advantages and disadvantages of mass media which you have heard in the video. Who wants to share with the ideas?

Deny: I want to tell about advantages. So, the first one is mass media helps us learn new things. Moreover, it allows us spread news and information quickly and easily. In addition, people can understand each other and accept their differences.

T: Great stuff! Who can tell us about disadvantages?

Kamile: It can spread false information about people and events which can be extremely dangerous. Mass media distracts you from studying, working, and spending time with your family.

T: Magnificent! To sum up, I'd like to say when you use mass media, you must be safe and smart.

2.3. Читання статті «The mass media in Ukraine» та її обговорення.

T: Right now, we are going to read an article about mass media in Ukraine. But first of all, on the board you can see the definitions of words from the article, which may be unknown to you.

<i>Word</i>	<i>Translation</i>
Provide	to give something to someone or make it available to them, because they need it or want it

Up-to-date	including all the latest information
Ownership	the fact of owning something
Periodicity	the quality or character of being periodic
Government-run	controlled and operated by the government

T: Be prepared to answer these questions after reading:

- What is the beginning of Ukrainian press?
- Which kinds of newspapers are there in Ukraine?
- Which information agencies are popular in Ukraine?

The mass media in Ukraine

The media in Ukraine are a single public structure. It provides the society with up-to-date detailed information, which concerns political, economic, social, cultural and other important aspects. Their main aim is to influence the general public and form their views and ideals. The freedom of the mass media in Ukraine has become real today. The mass media are free to choose their own ownership, genre, type and periodicity.

To gain freedom and become a single public structure the mass media in Ukraine have to overcome many difficulties in their long history. The beginning of Ukrainian press is considered the "Kharkov Weekly". It was founded in 1812. The newspaper tried to attract people's attention to the problems of economic, political and cultural life of the country. Then other newspapers in different regions of Ukraine appeared. Giving people complete and accurate information about the latest events in the country and abroad was not an easy task at first. Even today the profession of a journalist is considered to be one of the most dangerous.

At present Ukraine has a large variety of newspapers and magazines. You may find newspapers of all kinds: national and local, official and private, special newspapers for children, teenagers, businessmen, etc. Every newspaper has its readers. Most popular nowadays are business newspapers and women's magazines.

Then; national radio and television of Ukraine are made up of government-run and non-government radio and TV companies. Ukraine is a member of the International Telecommunication Union. The State TV and Radio Company operates two channels,

its programmes specialize in political analysis, current information, sports programmes etc.

Among Ukraine's information agencies special popularity have the UKRIN-FORM (Ukrainian Information Agency), UNIAN (Ukrainian News Independent Agency), and several others. These agencies have correspondents and reporters throughout the country and abroad. So it is not difficult nowadays to receive information about the most important events in Ukraine and abroad [17].

T: This article was quite interesting about our mass media. Now, try to answer those three questions. Who wants to answer the first one?

P₁: The beginning of Ukrainian press is considered the "Kharkov Weekly".

P₂: Newspapers come in various forms, ranging from national and local publications to official and private ones. Additionally, there are specialized newspapers that cater to the interests of specific demographics, such as children, teenagers, and businessmen.

P₃: Several information agencies are highly popular in Ukraine, including the Ukrainian Information Agency UKRIN-FORM, the Ukrainian News Independent Agency UNIAN, and others.

Етап 3. Підсумковий

T: To sum up, we can make such key takeaways from the lesson. What did you learn or remember from our lesson?

P₁: The mass media is an essential factor in educating and informing the public.

P₂: It has become an integral part of our everyday lives; a powerful tool for disseminating information and shaping public opinion.

P₃: Without mass media, it would be challenging for us to find out about events happening around the world.

P₄: It helps with information about important issues like climate change or medical research advances.

P₅: Also, it covers issues like natural disasters or acts of terrorism, helping people stay alert.

T: I hope you had a good time and learned many interesting things. You all were very active today! See you on Monday. Goodbye!

Метою позакласного заходу було показати учням, яку роль відіграють засоби масової інформації у суспільстві і критично ставитися до інформації, яку надають ЗМІ.

На мою думку, усі цілі були виконані. Учні ознайомилися з інформацією про засоби масової інформації в Україні, подивилися відеофрагмент про їх недоліки та переваги та постійно обмінювалися своїми ідеями.

Виховний захід складався з:

- організаційного етапу, на якому вчитель повідомив цілі уроку;
- основного етапу, на якому учні обмінювалися ідеями, переглядали відео та читали текст;
- підсумкового етапу, на якому учні підсумували найголовнішу інформацію, яка була подана впродовж уроку.

Навчальні, освітні, розвивальні та виховні цілі були досягнуті за допомогою обраних методів та прийомів для проведення уроку у форматі позакласного заходу з англійської мови.

З недоліків слід назвати форму проведення – онлайн. Дуже часто не було зв'язку з деякими учнями, поганий звук, повітряна тривога на декілька хвилин.

Методичні рекомендації: сьогодні учителям потрібно більше звертати увагу на нетрадиційні уроки. Якщо всі проводити традиційно, коли учні працюють за підручником та виконують вправи, в учнів може знизатися мотивація до оволодіння іноземною мовою.

Отже, розроблені нами плани-конспектів уроків зорієнтовані на практичні результати, досвід особистої діяльності, спрямований на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів. У ході уроків було застосовано різні методи і прийоми: бесіда, розповідь-пояснення, вправи продуктивного та репродуктивного типу та інші. Вони ефективно діяли під час заняття: сприяли збільшенню активності учнів, їхнім старанням і бажанню досягнути значні результати у розумінні основного змісту матеріалу. Учні тренувались у вживанні виучуваного мовного матеріалу і практикувались в

усному та писемному спілкуванні на різних етапах уроку. Учні навчилися висловлювати і пояснювати власні думки в монологічній формі та вести діалоги, а також працювати фронтально, індивідуально, в парах і групах.

ВИСНОВКИ

Отже, проаналізувавши особливості планування уроків англійської мови у 10-му класі, можна зробити наступні висновки.

У юнацькому віці змінюються і вдосконалюються різні аспекти психічної діяльності, такі як мислення, пам'ять, увага, уява і сприйняття, що є важливими для становлення особистості. Цей процес інтенсивної психічної зрілості є важливим аспектом психічного розвитку в юнацькому віці. Розвиток когнітивних процесів у старшокласників є також ключовим для ефективного планування уроків англійської мови в старшій школі. Отже, ці психологічні передумови відіграють важливу роль у підготовці до планування уроків англійської мови для учнів старшої школи.

Проведення ефективного уроку англійської мови залежить від якості плану, що розробив вчитель. Вчителі сьогодні виступають організаторами діяльності учнів на уроці, і вимоги до їх професійної компетентності зростають. Уміння спланувати не лише конкретний урок, але й всю педагогічну діяльність - ключовий фактор успіху вчителя. Структура уроку англійської мови повинна бути гнучкою, враховуючи етап навчання, місце уроку в серії та поставлені завдання. Вона складається з інваріантних та варіативних елементів, але загалом містить початок, центральну частину та завершення. Необхідно досконало спланувати процес навчання, а також кожен окремий урок, щоб зацікавити учнів та посіяти в них бажання отримувати знання. Важливо розвивати комунікативні навички студентів з використанням сучасних методів та засобів, а також формувати їхню мотивацію навчатися протягом усього життя.

Проаналізований нами уроки англійської мови студентів-практикантів у ЗЗСО № 85 м. Києва зорієнтований на реалізацію компетентнісного підходу в навчанні та вирішує ряд завдань: підвищення рівня мотивації учнів; використання суб'єктивного досвіду набутого учнями; ефективне та творче

застосування набутих знань та досвіду на практиці; формування в учнів навичок отримувати та використовувати інформацію з різних джерел; підвищення рівня самоосвітньої та творчої активності учнів; наявність контролю, самоконтролю та взаємоконтролю за процесом навчання; формування моральних цінностей особистості; розвиток соціальних і комунікативних здібностей учнів; створення ситуації успіху. Даний урок був проведений на високому методичному рівні. Цілі уроку були досягненні, методи та прийоми, які сприяли активності учнів, кращому засвоєнню навчального матеріалу, використані ефективно, кожний етап уроку логічно зв'язаний між собою, був зв'язок з попередньою темою. Наша оцінка уроку – «відмінно».

Ми розробили власні плани уроків: один традиційний на тему «A matter of fact», другий нетрадиційний у формі позакласного виховного заходу на тему “Mass media in our life”. Розроблені нами плани-конспектів уроків зорієнтовані на практичні результати, досвід особистої діяльності, спрямований на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів. У ході уроку було застосовано різні методи: бесіда, розповідь-пояснення, вправи продуктивного та репродуктивного типу та інші. Вони ефективно діяли під час заняття: сприяли збільшенню активності учнів, їхнім старанням і бажанню досягнути значні результати у розумінні основного змісту матеріалу. Учні навчилися застосовувати навички усного, писемного продукування, усної взаємодії на різних етапах уроку; учні навчилися пояснити, висловити власну думку та вести короткий діалог, а також працювати в парах, в групах.

РЕЗЮМЕ

У нашому дослідженні ми охарактеризували психологічні передумови ефективного планування уроків англійської мови в старшій школі. Дали визначення поняттю «ефективність уроку», а також розгляну психологічні аспекти, якими повинен користуватися вчитель на початку уроку, всередині та вкінці. Охарактеризували основні вимоги до планування сучасного уроку англійської мови в старшій школі, розглянули його головні ознаки. Дослідження показали, що використання інтерактивних форм та методів навчання на уроці сприяє створенню умов, за яких вчителі та учні рівноправні та рівнозначні учасники навчального процесу. Вони можуть взаємодіяти між собою та розуміти те, що вони навчаються. Крім того, такий підхід дозволяє учням рефлексувати про свої знання та вміння, а також вільно висловлювати свої думки.

Був здійснений аналіз практичного досвіду організації та проведення уроків англійської мови в старшій школі, де ми охарактеризували структуру уроку з досвіду вчителів. Визнали мету уроку, його цілі та завдання, форми, прийоми та вимоги. На основі проаналізованих нами уроків ми розробили власні плани-конспектів уроків англійської мови на тему «A matter of fact» та «The mass media in Ukraine» для учнів 10-го класу.

Ключові слова: планування уроку, психологічні передумови, ефективність уроку, інтерактивні форми, план-конспект уроку.

SUMMARY

In our paper work, we characterized the psychological prerequisites for effective planning of English lessons in high school. The concept of “lesson effectiveness” was defined, and we will also consider the psychological aspects that a foreign language teacher should use at the beginning, during and at the end of the lesson. The main requirements for planning a modern English language lesson in high school were characterized, and its main features were considered. It was found that the effectiveness of using interactive forms and methods of teaching in the lesson helps to create such conditions under which both the student and the teacher are equal, equal objects of learning, understand what they are doing, reflect on what they know, they know how to express their thoughts freely.

The analysis of the practical experience of organizing and conducting English lessons in high school was carried out, where we characterized the structure of the lesson from the teachers' experience. We recognized the purpose of the lesson, its goals and tasks, forms, methods and requirements. On the basis of the lessons we analyzed, we developed our own plans-summaries of English lessons on the topic "A matter of fact" and "The mass media in Ukraine" for 10th grade students

Key words: lesson planning, psychological prerequisites, lesson effectiveness, interactive forms, lesson plan.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Долинська Л.В., Огороднійчук З. В., Скрипченко О. В. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник. Київ: Просвіта, 2001. 416 с.
2. Заброцький М. М. Вікова психологія: Навч. посібник. Тернопіль, 2011. С. 57-70.
3. Коротков О. М. Психологічні особливості навчання старшокласників як одна з вимог конструювання змісту підручника з іноземної мови / О. М. Коротков // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць [ред. кол.; наук. ред.– О. М. Топузов].– Вип. 12.– К. : Пед. думка, 2012.– 438–443 с.
4. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів: навчально-методичний посібник / Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П. [та ін.] ; за наук. ред. Редька В. Г. – К. : Педагогічна думка, 2013. – 360 с.
5. Маркова А. К. Книга для учителя / А. К. Маркова, Т. А. Матис, А. Б. Орлов.– М. : Просвіта, 1990.– 192 с.
6. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс: пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е. Н. Соловова. – Астрель, 2008. – 238 с.
7. Методика преподавания иностранных языков: общий курс: [учеб. пособие] / отв. ред. А. Н. Шамов. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: АСТ: АСТ МОСКВА: Восток – Запад, 2008. — 253 с.
8. Миролубов А. А. Методика обучения иностранным языкам: традиции и современность. 2010. – 464 с.
9. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.
10. Пассов Е. И. Программа-концепция иноязычного коммуникативного образования: Концепция развития индивидуальности в диалоге культур. – Просвещение, 2000. — 174 с.

11. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. — К.: Вища шк., 1997. — 349 с.
12. Урок иностранного языка / Пассов Е. И., Кузовлева Н. Е. — Ростов-на-Дону – М.: Феникс: Глосса-Пресс, 2010. – 640 с.
13. Шкрибайло І. Нетрадиційні уроки іноземних мов у сучасній школі. Студентський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. – 2012. – Вип. 30. – С. 210-215.
14. Advantages and Disadvantages of Mass Media [Електронний ресурс] Режим доступа [http: https://www.youtube.com/watch?v=7fp4517Wdcw&t=1s](https://www.youtube.com/watch?v=7fp4517Wdcw&t=1s)
15. David Riddel. Teach EFL. – 4th edition. 2014 – 336 p.
16. Jeremy Harmer. How to teach English. – Erdinburg Gate: Pearson Education Limited, 2017 – 288 p.
17. The mass media in Ukraine [Електронний ресурс] Режим доступа [http: https://catchenglish.ru/teksty/teksty-vyshe-srednej-slozhnosti/the-mass-media-in-ukraine-3.html](https://catchenglish.ru/teksty/teksty-vyshe-srednej-slozhnosti/the-mass-media-in-ukraine-3.html)
18. Pratima Dave Shastri. Communicative approach to the teaching of English as a second language. – Publisher, Global Media, 1900. – 197 p.